

[Tesdorpf.]

det samme, vi nu skal tage stilling til. Jeg tror, der, hver gang vi har rørt ved disse ting, melder sig en hel del overvejelser hos de fleste af os om folkestyrets og demokratiets fremtid, og hvordan man bedst fastholder og skaber den politiske interesse. Jeg synes derfor også, det er rimeligt at tage ordet, hvis man har en mening herom, som ikke fuldtud falder sammen med opfatelserne i det parti, man tilhører, og derfor er det, jeg gerne vil sige et par ord.

De overvejelser, man kommer ind på, drejer sig bl. a. om, hvilke af de to store principper der er at foretrække: topartisyndet med en stærk regering eller et udtalt samarbejde mellem flere partier, et samarbejde, som efter min mening en dag ville få den naturlige konsekvens, at vi ligefrem vænnede os til en fællesregering efter schweizisk mønster. Jeg vil ikke lægge skjul på, at den, om jeg så må sige, gammeldags façon med valg i enkeltmandskredse, som automatisk fører til, at der vil være to store partier, på mange måder har min sympati, fordi det på den måde ville være meget lettere at fastholde den politiske interesse.

Jeg vil tilføje endnu en ting, og det er, at store og stærke partier har en fordel, som man efter min mening ikke så tit rigtig lægger mærke til, og det er, at de enkelte medlemmer af partierne, altså i tilfælde af at vi har nogle enkelte store og stærke partier, får en meget bedre mulighed for handlefrihed og for at tage særstandpunkter, langt bedre muligheder, end når det ligger så snævert, som det f. eks. har ligget herhjemme i de senere år, for at indtage et særstandpunkt, hvorved man ved visse lejligheder kunne risikere, at en regering styrtes, eller i hvert fald forhindre dannelse af en ny regering. Men når vi nu har forholdstalsvalgmanen — og det er jo en realitet, vi må gå ud fra, og jeg kan også tilføje, at jeg kan godt se forholdstalsvalgmandens mange og retfærdige fordele, og jeg kan yderligere se en af dens vigtigste fordele, det udvidede samarbejde og den rolige udvikling, som dette udvidede samarbejde har givet os i vort land — når vi nu har forholdstalsvalgmanen, er jeg meget betænkelig ved, at man ad kunstig vej søger at komme frem til topartisyndets fordele, som jeg lige har talt om, eller skal vi sige fordelene ved de store

partiers system. Det vil jo være udmærket, hvis det viste sig, at der ved forholdstalsvalgmanen kunne opstå nogle få store partier, der i sig selv ville være så udmærkede, eller, for at være lidt mere beskedene, så fyldestgørende, at de ved egne kræfter overflødiggjorde de små partier.

Jeg vil gerne tilføje, at vi herhjemme i de senere år har set et tilløb til en sådan udmærket tilstand, men jeg er altså betænkelig ved, at man søger at opnå disse fordele ad kunstig vej. Men vi har faktisk gjort det; vi har jo altid i større eller mindre målestok søgt ad kunstig vej at fremme valgmaner til de store partiers fordel. Og derfor er den ændring, som blev gennemført i foråret, jo heller ikke nogen revolution i forhold til det, vi havde. Jeg kan forøvrigt netop på det grundlag tilslutte mig det, som den ærede ordfører for mit parti, det konservative folkeparti, har sagt om den sag, og jeg synes til gengæld, at den ærede ordfører for forslagsstillerne i sin tale før, som jeg dog på mange måder forstod og billigede, kom lidt for højt op, idet jeg ikke synes, at forslaget her kun drejer sig om begrænsning eller ikke-begrænsning; men faktisk kun drejer sig om en gradsfor-skeli begrænsningen.

Jeg vil ikke stemme for det radikale venstres forslag. Jeg synes, det er fremsat i utide; der har, siden sagen sidst var til behandling, været for lidt tid til at indhøste erfaringer og til fornyede overvejelser, og det har jo heller ikke gjort det bedre, at man ikke engang har haft sagen i udvalg. Men ud fra det synspunkt, at den ændring, der blev indført i valgloven, vel ikke var revolutionerende, men alligevel var en ændring, man passende kunne have undladt, og en skærpelse, man kunne have undladt at indføre, vil jeg ved den afstemning, der nu skal finde sted, ligesom sidst undlade at stemme.

Ninn-Hansen: I lighed med det ærede medlem hr. Tesdorpf vil også jeg fremkomme med nogle ganske få betragtninger vedrørende denne sag, idet jeg ikke havde lejlighed til at tage stilling heril ved valglovens behandling i marts måned, da jeg på det tidspunkt ikke var medlem af det høje ting.

Jeg er enig med mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Poul Sørensen, i det syns-